

י"ב בתשרי, התשפ"א
30 ספטמבר 2020

לכבוד

שלום רב,

הנדון: נתונים אודות ניסויים בבעלי חיים בישראל

נתונים אודות מספר בקשות ואישורן

שאלה 1

**מה מספר הבקשות שהוגשו לעריכת ניסויים בבעלי חיים בכל אחת מהשנים -2017-
2019, וכן במחצית שנת 2020?**

תשובה 1

להלן הנתונים לגבי מספר הבקשות שבהן דנו הוועדות לפי השנים שהתבקשו לעיל:

שנת 2017: 2,148 בקשות;

שנת 2018: 2,067 בקשות;

שנת 2019: 2,431 בקשות.

שנת 2020 - נתונים יפורסמו במהלך שנת 2021.

שאלה 2

**כמה מתוך הבקשות הללו אושרו, ולאילו מטרות? כמה מתוך הבקשות שאושרו דרשו
שינוי כתנאי לאישורן? איזה סוג של שינוי נדרש בהן? אנא פרטו.**

תשובה 2

במהלך שנת 2019 הנפיקו ועדות ההיתרים 2,043 היתרים חדשים לעריכת מחקרים
בבעלי חיים.

במהלך שנת 2018 הנפיקו ועדות ההיתרים 1,692 היתרים חדשים לעריכת מחקרים
בבעלי חיים.

במהלך שנת 2017 הנפיקו ועדות ההיתרים 1,986 היתרים חדשים לעריכת מחקרים בבעלי חיים.

יצוין כי טרם הנפקת כל היתר והיתר מתקיימת בחינה קפדנית של עצם הצורך בבעלי חיים והאם ניתן להשתמש בחלופות לבעלי חיים. כן נבדקת הקצאת בעלי החיים ונעשים מירב המאמצים לאשר בעלי חיים ממדרג התפתחותי נמוך יותר, לאשר את המספר המזערי של בעלי חיים שיספק תוצאה תקפה מבחינה מדעית למחקר הנדון, כמו גם למזער את סבלם של בעלי החיים במחקר, זאת בהתאם לחוק ולכללים בארץ, התואמים את הכללים הבינלאומיים.

כשני שליש של הבקשות אושרו לאחר מספר סבבי דיונים (2-6), במהלכם נדרשו יוזמי הניסוי מגישי הבקשה, בין היתר, לערוך שינויים כדי לשנות את מדרג בעלי החיים, להקטין את מספר בעלי החיים, להבטיח את רווחתם ולמזער את פוטנציאל הכאב ואילו רק כשליש מהבקשות אושרו בסבב הדיונים הראשון בוועדות ההיתרים. בשנת 2017, 67% מהבקשות שאושרו עברו תיקונים בהתאם לאמור לעיל בטרם אושרו; בשנת 2018, 71% מהבקשות שאושרו עברו תיקונים בטרם אושרו; ובשנת 2019, 65% מהבקשות שאושרו עברו תיקונים בטרם אושרו.

כאמור, החוקרים נדרשו על ידי ועדות ההיתרים להכניס תיקונים, שמטרתם להקטין את מספר בעלי החיים, לשנות את סוג בעלי החיים לבעל חיים מסולם התפתחותי נמוך יותר ולהפחית את פוטנציאל הכאב. התיקונים שנדרשו נעשו בעיקר לשם התאמת תכנית המחקר לעקרונות הבינלאומיים המקובלים לעריכת ניסויים בבעלי חיים (עקרונות ה-3R), המעוגנים גם בחוק צער בעלי חיים – ניסויים בבעלי חיים, התשנ"ד-1994 (להלן – החוק). רק לאחר שוועדות ההיתרים דנו בתיקונים ובשינויים שנערכו ונחה דעתם – אושרו בקשות המחקר וניתן היתר.

המחקרים המאושרים משמשים לאחת מארבע המטרות הקבועות בחוק. יש לציין כי עריכתם של ניסויים בבעלי חיים לבדיקת מוצרי קוסמטיקה, שאינם לצורכי בריאות, ולחומרי ניקוי אסורה בחוק משנת 2007 (סעיף 10 לחוק). ההצגה (למטה) לפי פילוח הבקשות עפ"י המטרות מתייחסת אל המחקרים הפעילים:

[התפלגות המטרות בהיתרים הפעילים בשנת 2019](#): בשנת 2019 41.6% מהמחקרים שימשו לקידום הבריאות, לקידום הרפואה ולמניעת סבל; 48.9% לקידום המחקר המדעי;

8.6% לבדיקה או ייצור של חומרים או חפצים; ו- 0.9% לחינוך ולהוראה (בעיקר בקורסי הכשרה לעבודה עם בעלי חיים)

התפלגות המטרות בהיתרים הפעילים בשנת 2018: בשנת 2018 42.7% מהמחקרים שימשו לקידום הבריאות, לקידום הרפואה ולמניעת סבל; 46.1% לקידום המחקר המדעי; 9.9% לבדיקה או ייצור של חומרים או חפצים; ו- 1.3% לחינוך ולהוראה (בעיקר בקורסי הכשרה לעבודה עם בעלי חיים).

התפלגות המטרות בהיתרים הפעילים בשנת 2017: בשנת 2017 43.6% מהמחקרים הפעילים שימשו לקידום הבריאות, לקידום הרפואה ולמניעת סבל; 46.7% לקידום המחקר המדעי; 8.3% לבדיקה או ייצור של חומרים או חפצים; ו- 1.4% לחינוך ולהוראה (בעיקר בקורסי הכשרה לעבודה עם בעלי חיים).

שאלה 3

כמה מהבקשות אושרו בוועדה הארצית וכמה בוועדות המוסדיות בכל אחת מהשנים שצוינו לעיל?

תשובה 3

בוועדה הארצית אושרו במהלך השנים האחרונות בין חמישית לרבע מכלל הבקשות – להלן הפירוט לפי השנים שצוינו לעיל:
בשנת 2017 - 22% מכלל ההיתרים;
בשנת 2018 - 20% מכלל ההיתרים;
בשנת 2019 - 24% מכלל ההיתרים.

שאלה 4

כמה מהמחקרים שעריכתם אושרה, נערכו בפועל?

תשובה 4

מסיבות שונות; ביניהן מחסור במימון, שינוי בתחום העניין של החוקר, הופעת מאמר שמייתר את קיום המחקר, נסיבות אישיות כגון פטירה, מחלה, שינוי תפקיד, שבתון ועוד;

לא כל ההיתרים אכן מבוצעים בפועל. מחקרים שלא הסתיימו, ביצועם ממשיך מעבר לשנה הקלנדרית. תוקפו המרבי של היתר הוא 4 שנים. לכן, לא יכולה להיות התאמה בין מספר ההיתרים שניתנו בשנה מסוימת ומספר המחקרים שבוצעו באותה שנה. באופן כללי ניתן לומר כי רוב המחקרים שעריכתם אושרה נערכים בפועל.

בשנת 2017 המחקרים בעלי חיים בוצעו מתוקפם של 3,184 היתרים, ומתוכם 722 (23%) הסתיימו;

בשנת 2018 המחקרים בעלי חיים בוצעו מתוקפם של 3,223 היתרים, ומתוכם 637 (20%) הסתיימו;

בשנת 2019 המחקרים בעלי חיים בוצעו מתוקפם של 3,537 היתרים, ומתוכם 681 (19%) הסתיימו.

שאלה 5

האם נתונים אלו כוללים את הניסויים הנערכים במערכת הביטחון? אם לא, אלו נתונים הועברו לגביה למועצה בשנים אלו? אם אין בידכם מידע על נתונים ניסויים במערכת הביטחון, נודה להפניה לגורם האמון על איסוף ובקרה אחר נתונים אלו. האם יש גופים נוספים שאינם נכללים בנתונים אלו? אנא פרטו.

תשובה 5

במערכת הביטחון פועלת ועדה לניסויים בבעלי חיים – זאת לפי סעיף 18 לחוק. יושב ראש הוועדה לניסויים בבעלי חיים במערכת הביטחון מכהן כחבר במועצה. מאחר והניסויים במערכת הביטחון מוחרגים עפ"י החוק, למועצה אין נתונים פרטניים על הניסויים במערכת הביטחון לפי הפילוחים המבוקשים לעיל. מערכת הביטחון מפרסמת על פי שיקוליה את נתוני הניסויים בבעלי חיים לציבור. יחד עם זאת, בשנים האחרונות מתקבל, לבקשת המועצה, דווח שנתי ממערכת הביטחון. [דוחות אלו מפורסמים באתר המועצה](#).

באשר לגורם האמון על איסוף ובקרה אחר נתונים אלו - אנו מציעים כי תפנו ליושב ראש הוועדה לניסויים בבעלי חיים במערכת הביטחון לשם קבלת הנתונים הנדרשים.

שאלה 6

מהי הפרוצדורה לאישור ניסויים בבעלי חיים? אילו פרטים נדרש מבקש היתר לניסוי לכלול בטופס בקשה לעריכת ניסוי? האם נדרש לכלול מידע על ניסויים דומים שנעשו בבני אדם ובבעלי חיים?

תשובה 6

טופס אחיד להגשת בקשה לעריכת ניסוי בבעלי חיים מונהג החל משנת 2001. גרסת הטופס הנוכחית אושרה בישיבת מליאת המועצה בשנת 2006. קיימות הנחיות מקצועיות למילוי הטופס ועריכתו, הנחיות אשר מתעדכנות מעת לעת לפי ההתפתחויות המדעיות והטכנולוגיות ולפי הכללים העדכניים.

לגבי השאלה בנושא מידע על ניסויים דומים: אחד הפרמטרים הנדרשים בתכנית המחקר הוא הרקע המדעי הספציפי לבקשה, אשר כולל גם מידע על תוצאות מניסויים קודמים (במידה ונעשו ניסויים בבעלי החיים ובבני אדם¹- הפרטים אודותיהם יצוינו – הכל על פי הרלוונטיות לנושא המחקר).

גרסה עדכנית לטופס להגשת בקשות מחקר כלולה במערכת המחשוב החדשה שפותחה לאחרונה במשרד הבריאות עבור תחום הניסויים בבעלי חיים, המערכת נמצאת בימים אלו בשלבי הכנה מתקדמים והטופס יכנס לתוקף עם השלמת שלב הפיילוט במוסדות המחקר והפעלתה של מערכת המחשוב החדשה.

שאלה 7

האם ואילו חלופות נשקלות בעת מתן היתר לניסוי והאם קיימת רשימה שלהן? בכמה מקרים נשקלה שיטת ניסוי חלופית בשנים 2017-2020, ובכמה מקרים התקבלה הוראה על שימוש בה?

תשובה 7

¹ ניסויים קליניים בבני אדם מתבצעים בד"כ לאחר שלב הניסויים הפר-קליניים. ניסויים פר-קליניים יכולים לכלול ניסויים במעבדה (לדוגמא: סימולציות ממוחשבות, עבודה ברקמות תאים) וניסויים בבעלי חיים.

כקבוע בחוק (סעיף 9) ניסוי מאושר רק אם ועדת ההיתרים מצאה שלא ניתן להשיג את מטרת הניסוי בדרכים חלופיות סבירות. ניתן להשתמש בכול חלופה רלוונטית. עיקר החלופות הרשמיות בעולם, אשר בעלות תוקף בישראל, נוגעות לפעולות מחקר

רוטיניות בתעשייה (מחקרים בהם אין יצירת ידע חדש). יש להבין שקביעתן כחלופה נתונה לתיעדוף, תיקוף מסודר והיקף הנגיעה האפשרי. יחד עם זאת למחקר רפואי ובסיסי מקורי אין כמעט חלופות, זאת מהטעם הפשוט שעדיין אין מידע על השיטה שעבורה ניתן לפתח חלופה והצורך באורגניזם שלם לבחינת המחקר.

יש להבין כי כל החלופות, ובהן גם החלופות הרשמיות (בעולם ובישראל), הן שיטות מדעיות שמקובלות במחקר במשך עשרות שנים בטרם קיבלו "חותם" המכיר בהם כ"חלופה". דהיינו, השימוש בחלופות קורה באופן טבעי ותדיר במחקר ככול שהן הופכות רלוונטיות וזמינות.

משרד הבריאות, באמצעות לשכת המדען הראשי, מעודד בצורה פעילה את תחום החלופות לניסויים בבעלי חיים.

לשם כך, הקים משרד הבריאות בשנת 2013 קרן מחקר ייחודית למתן מענקי מחקר לפיתוח שיטות חלופיות לניסויים בבעלי חיים. במסגרת הקרן ממומנים פרויקטים, במגמה לפתח שיטות שיאפשרו לצמצם את השימוש בבעלי החיים בלי לפגוע בתוצאות המחקרים ובתקפותם. עד כה מומנו 12 פרויקטים בתחום חשוב זה. [מידע מפורט בנושא מפורסם באתר משרד הבריאות.](#)

מהערכות מקובלות כשליש מכלל המחקרים בתחומים הביו-רפואיים נערכים בבעלי חיים, שליש בחלופות וכשליש בבני אדם.

השימוש בחלופות נפוץ מאד בישראל. מבדיקה שערכנו בעבר מול יחידת משרד הבריאות שאמונה על בדיקות מתוקף רגולטורי (למשל שחרור אצוות) מעל 95% מהבדיקות נעשות בשיטות חלופיות.

הרכב המועצה והוועדות

שאלה 8

מהו הרכב המועצה, כמה חברים כיהנו בה בין השנים 2017-2020, וכיצד נשמר איזון בהרכבה? האם נדרש מספר מינימלי של נוכחים לשם קבלת החלטות? מי מפקח על עבודתה ובאיזה אופן? האם קיים נוהל לעבודת המועצה? אם כן, נשמח לקבלו.

תשובה 8

חוק הניסויים נבנה על שני אדנים. הראשון, העולה מלשון החוק ומרוחו, הוא העיקרון לפיו מחקרים תוך שימוש בבעלי חיים הם לגיטימיים והכרחיים, היות שבלא מחקרים כאלה אין קיום למדע ולחיים המודרניים. החוק עוסק בשאלה כיצד ולא בשאלה האם ייערכו ניסויים. העיקרון הזה הוא ההסבר לכך שהחוק נחקק, ואף לכך שעריכת מחקרים בבעלי חיים נקבעה כחריג לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994 שנחקק במקביל לחוק הניסויים. חוק הניסויים מונה את המטרות שלשמן ניתן לערוך מחקרים תוך שימוש בבעלי חיים – קידום הבריאות, הרפואה ומניעת סבל; קידום המחקר המדעי; בדיקה או ייצור של חומרים או חפצים (רגולציה) וחינוך והוראה.

האדן השני הוא העיקרון לפיו בעריכת מחקרים תוך שימוש בבעלי חיים יש להשתמש בבע"ח הנמוך ביותר בסולם התפתחותי, להקל ככל האפשר על סבל בעלי חיים, להיזקק לחלופות לניסויים כאשר חלופות סבירות כאלה קיימות, ולהשתמש במספר הקטן ביותר האפשרי של פרטים בכל ניסוי.

החוק כולו אינו אלא איזון בין שני עקרונות אלה, ולא ניתן ליישם את החוק אלא כאשר מכבדים את שניהם כאחד.

בסעיף 2(א) לחוק נקבע כי במועצה יהיו 23 חברים, ואלה הם:

- (1) ששה נציגי האקדמיה הלאומית למדעים, מהם שניים מתחום מדעי החיים או הרפואה וארבעה מתחום מדעי החברה, הרוח, המדעים המדויקים והמשפטים, אחד מכל תחום;
- (2) מנהל בית ספר לרפואה וטרינרית;
- (3) שני דיקאנים של בית ספר לרפואה או סגניהם;
- (4) נציג המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית בישראל;

- (5) נציג המועצה המדעית של הסתדרות הרופאים הווטרינרים שהוא רופא וטרינר;
(6) נציג התאחדות התעשיינים;
(7) נציג שר הבריאות;
(8) נציג שר החינוך, התרבות והספורט;
(9) נציג שר המדע והטכנולוגיה;
(10) נציג שר המשפטים;
(11) נציג השר לענייני דתות;
(12) נציג השר לאיכות הסביבה;
(13) יושב ראש הועדה לניסויים בבעלי חיים במערכת הביטחון;
(14) מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות או מי שהוא הסמך לכך;
(15) שלושה נציגים שהומלצו על ידי ארגון הגג של הארגונים למען בעלי חיים, ואם לא קיים ארגון גג - מקרב מומלצי ארגונים למען בעלי חיים.

סעיף 2(ה) לחוק הניסויים, קובע כי על שר הבריאות למנות אחד מחברי המועצה שמונו לפי

סעיף קטן (א)(1) ליושב ראש המועצה. כיום עומד בראש המועצה פרופ' יעקב גופס, שהוא נציג

האקדמיה הלאומית למדעים מתחום מדעי החיים והרפואה. ההרכב המלא של החברים המכהנים במועצה מצורף בנספח 1.

בהרכב שנקבע [בחוק](#), ביקש המחוקק לקבוע את נקודת האיזון הראויה והרצויה ליישום תכלית החקיקה ולהגשמת מטרות החוק לקבוע למועצה אופי מקצועי, ובהתאם לכך נקבע הרכב שיהיו בו אנשים בעלי כישורים וידע מתאימים שיועילו לקבלת ההחלטות בנוגע לפיקוח הנדרש על ביצוע הניסויים בבעלי חיים וחברים נוספים, שאינם בעלי ידע מיוחד בתחום הניסויים בבעלי חיים, אשר יכולים להביא לידי ביטוי בדיוני המועצה ובפעולותיה את האינטרסים השונים הנוגעים לביצוע מחקרים תוך שימוש בבעלי חיים. כך נמצאים במועצה שישה נציגי האקדמיה הלאומית למדעים – מתחום מדעי החיים והרפואה ומתחומי מחקר אחרים (מדעי החברה, מדעי הרוח, מדעים מדויקים ותחום המשפטים), שישה נציגים ממשרדי ממשלה רלוונטיים, רופאים וטרינרים, חוקרים, ונציגי ארגונים למען בעלי חיים.

האיזון בהרכב המועצה נקבע על פי החוק באמצעות מינוי נציגים שונים מתחומי דעת מגוונים הכוללים את תחום מדעי הרוח, מדעי החברה, המדעים המדויקים, מדעי החיים

והרפואה, מדעי החינוך, תחום הגנת הסביבה, תחום הדתות, תחום המשפטים ונציגי ציבור. השיח בישיבות המועצה הינו פתוח ומשקף עמדות שונות וקיימת שאיפה להשגת קונצנזוס בהחלטות. במועצה הנוכחית מכהנים 5 חברים בעלי רקע משפטי, אשר מציגים את ההיבטים המשפטיים בהקשרים השונים. כמו כן מכהנים במועצה 5 רופאים וטרינרים המציגים את ההיבטים המקצועיים ביחס לרווחת בעלי החיים. יודגש כי הרוב המכריע של חברי המועצה (17 חברים) אינם בעלי קשר ישיר לניסויים בבעלי חיים.

בהיות חברים אלה ממונים על יישום החוק, אין צריך לומר שעליהם לפעול בכפוף לעקרונות החוק, ובמיוחד שני אדני החוק שנזכרו לעיל. הלגיטימיות והחיוניות של המחקרים תוך שימוש בבעלי חיים מחד והצורך להמעיט את הסבל מאידך חייבים להיות נר לרגליהם.

באשר לפיקוח על המועצה – היא נתונה לביקורת פנימית ולביקורת מבקר המדינה ומקפידה לפעול בשקיפות ולפרסם מידע רב על פעילותה לציבור באתר האינטרנט, וכן לפי העניין בבקשות חופש מידע. המועצה אף נתונה לביקורת שיפוטית ולביקורת של הרשות המחוקקת בוועדת החינוך של הכנסת. מעבר לכל אלה, הרכב החברים והאיזון הפנימי ביניהם, כפי שנקבע ע"י המחוקק, ביחד עם התקנון ונוהלי העבודה, מבטיחים פיקוח הדדי של חברי המועצה איש על רעהו.

המספר המינימלי של נוכחים לשם קבלת החלטות קבוע בתקנון המועצה ל- 10 חברים לפחות ובהם יו"ר המועצה.

ביחס לשאלה האם קיים נוהל לעבודת המועצה: פעילות המועצה מעוגנת בחוק. נהלי העבודה של המועצה, לרבות המניין החוקי בישיבותיה, ניהולה ואופן קבלת החלטותיה, קבועים [בתקנון המועצה](#) (נספח 2). הפרוטוקולים של ישיבות המועצה זמינים לקהל הרחב.

שאלה 9

מהו הרכב הוועדה הארצית, מה סמכותה, כמה פעמים התכנסה בכל אחת מהשנים 2020-2017?

תשובה 9

הרכב הוועדה הארצית הוא לפי הקבוע בסעיף 13 לחוק. לפי סעיף זה, המועצה תמנה שלושה חברים לפחות ובהם רופא וטרינר אשר יכהן כיו"ר הוועדה, חוקר מתחום מדעי החיים או הרפואה וחבר אחר שלא מתחום מדעי החיים או הרפואה.

בפועל, מורכבת הוועדה הארצית מחמישה חברים; שלושה עפ"י חוק ובנוסף משתתפות בוועדה זו שתי הרופאות הווטרינריות מטעם המועצה, אשר משמשות כרכזות הוועדה².

הוועדה מתכנסת מידי 3-4 שבועות על מנת לדון בבקשות המחקר המוגשות אליה וליתן היתרים לעריכת ניסויים בבעלי חיים (כפי שהורחב לעיל).

הוועדה הארצית בבקשות המחקר שמוגשות ממוסדות מחקר שאושרו ע"י המועצה לעריכת ניסויים בבעלי חיים, ושלא אושרה בהם פעילות ועדת היתרים פנים מוסדית לפי סעיף 14 לחוק יצוין כי כל חברות התעשייה (למעט חברת טבע) מגישות את בקשות המחקר שלהן לוועדה הארצית.

[רשימה מפורטת של המוסדות אשר מגישים בקשות לוועדה הארצית](#) בנספח 3

שאלה 10

מהו הרכב הוועדות המוסדיות (פנימיות) ומה סמכותן? כיצד נקבע הרכבן וכיצד נמנע חשש לניגוד עניינים בהן?

תשובה 10

הרכב הוועדות הפנימיות ותפקידיהן הינו לפי המקובל בכללים הבינלאומיים, לפי המעגן [בהחלטת המועצה משנת 2013](#) (נספח 4), ולפי הקבוע בחוק.

לפי סעיף 14 לחוק; "משרד ממשלתי, מוסד להשכלה גבוהה, מוסד חינוכי או מוסד שאישרה המועצה לעניין זה, רשאים להקים ועדה פנימית אשר אחד מחבריה רופא וטרינר והיא תמלא, לעניין אותו מוסד את תפקידי הוועדה שהוקמה לפי סעיף 13".

בישראל קיימים כיום 19 מוסדות מחקר (מתוך 51) אשר המועצה אישרה להם להקים ועדה פנימית. מספר החברים בוועדות אלו משתנה בין מוסד למוסד (בהתאם לאופי הפעילות במוסד ולהיקפה). ועדות אלו מדווחות למועצה על הרכב החברים בוועדה. הרכב הוועדות הפנימיות (שהרי מתן היתרים הוא רק אחת מהפונקציות של הוועדה

² יצוין כי עפ"י החוק (סעיף 5 לחוק) נדרש רופא וטרינר שאחראי על הפיקוח במוסדות. עד לשנת 2011 היה מפקח יחיד והודות לפעילות צוות המטה בלשכת מדען ראשי במשרד הבריאות הושג תקן נוסף למשרת המפקח והחל משנת 2011 פועלות שתי רופאות וטרינריות אשר מפקחות במוסדות המחקר.

המוסדית הפנימית לשימוש וטיפול בבעלי חיים) נקבע בתאימות לכללי ה- NRC (National Research Council של ארה"ב) בהחלטת המועצה משנת 2013 (למעט נושא נציג הציבור, שלא היה רלוונטי לכלל המוסדות ונשאר כהמלצה). ברוב הוועדות הפנימיות פעל נציג ציבור עוד לפני שנת 2016 (ועוד לפני שנת 2013), על בסיס הכללים האמריקאים לניסויים בבעלי חיים (שאומצו בישראל). המועצה בודקת את הרכב הוועדות הפנימיות משנת 2016. מינוי החברים בוועדה הפנימית נעשה באמצעות הנהלת המוסד, אשר אושר לצורך זה ע"י המועצה.

מניעת חשש לניגוד עניינים מוסדרת באמצעות תהליך מובנה לאיתור החשש לניגוד עניינים באמצעות טופס שנועד לגילוי זיקות ואינטרסים. ובמידת הצורך, נקבע הסדר למניעת ניגוד עניינים, עליו מוחתם חבר הוועדה הפנימית.

<https://www.health.gov.il/LegislationLibrary/Veter02.pdf>

שאלה 11

מהם כללי המועצה לאישור הקמת ועדה מוסדית?

תשובה 11

אישור מוסד לעריכת ניסויים ואף אישורו לקיים פעילות ועדת היתרים נעשה כקבוע ב**חוק** (סעיפים 12 ו 14).

פיקוח וביקורת

שאלה 12

כיצד מפקחת המועצה על הוועדות המוסדיות? האם קיים נוהל לפעילותן והאם חובה עליהן לאמץ? מה כוללות חובות הדיווח שלהן למועצה והאם סיכום הדיווחים מפורסם לציבור?

תשובה 12

כול מוסד נדרש להגיש למועצה, כתנאי לאישורו, תכנית מוסדית לטיפול ולשימוש בבעלי חיים. נושא זה מעוגן בסעיף 12 לחוק וכן בכללים הבינלאומיים שאומצו בישראל. המוסדות מדווחים למועצה לפי לוח זמנים הקבוע בסעיף 17 לחוק ובסעיף 14ג לחוק, המועצה הרחיבה את מגוון הדיווחים לפי המופיע בטבלה שצורפה (נספח 5) על מנת להגביר את הפיקוח. המידע מעובד לדוח שנתי המפורסם לציבור במספר צורות באתר המועצה ([נתונים סטטיסטיים, פרוטוקלי ישיבות המועצה, הודעה לעיתונות...](#)).

שאלה 13

כמה פעמים הופעלה ו/או התכנסה ועדת הביקורת של המועצה, ובכמה מקרים ביטלה, השעתה או שינתה את ההיתר שניתן לעריכת ניסויים בבע"ח בכל אחת מהשנים שצוינו?

תשובה 13

לפי סעיף 16 לחוק, מטרתה של ועדת הביקורת הינו לבטל או להשעות היתר שניתן לעריכת ניסוי, במידה ובדיקת הרופא הווטריןר העלתה כי נערך ניסוי שחרג מההיתר שניתן לעריכתו. בנוסף, בנסיבות שבו נעשתה הפרה חמורה של הוראות החוק, רשאית הוועדה להורות זמנית על הפסקת הניסויים אף מבלי ששמעה את טענות המוסד. ועדת הביקורת של המועצה התכנסה פעם אחת בלבד במהלך השנים. הפניות לוועדת הביקורת הן נדירות. ככל הידוע היו שתי פניות במהלך השנים שלא הסתיימו בסנקציות מול המוסד. פעם אחת לפני שנים רבות – לפי הידוע לנו הניסוי הופסק לפני שהוועדה דנה בו. פעם שניה התכנסה ועדת הביקורת בנוגע להשעיית ההיתר למוסד מסוים - ועדת הביקורת לא השעתה את פעילות המוסד והעבירה אותו למשטר פיקוח הדוק נוסף לתקופה של שנתיים. המוסד ביצע את התיקונים לפי דרישות הפיקוח של המועצה. במידה ונמצאו חריגות, רשאיות גם הרופאות הווטריןריות המפקחות מטעם המועצה לנקוט בצעדים על הפסקת ניסוי ובנוסף גם היועץ המדעי רשאי להורות על עריכת שינויים בהיתר ואף על השעייתו. נהלים אלו נהוגים בפועל על פי הסמכויות אשר הוקנו לבעלי המקצוע הנ"ל, וזאת על מנת לפעול לאלתר למען רווחת בעלי החיים ולהימנע מצער בעלי חיים במקרה של חריגה בהיתר ו/או בניסוי. סמכויות אלו, אשר הוקנו לחברי צוות המטה של המועצה, נדונו בישיבות המועצה ועוגנו בתקנון המועצה - סעיפים 14(ד), 15(ח)

לתקנון (נספח 2) מיעוט הפניות לוועדת הביקורת נובע מאפקטיביות הפיקוח ומציות החוקרים לתנאי ההיתרים ולכללים לעריכת ניסויים. ככול שמתגלים ליקויים הם מתוקנים במהירות, ללא המתנות ועיכובים מיותרים עד לכינוסה של ועדה חיצונית אשר תידון בנושא. למשל, מרבית הליקויים בתחום הווטרינרי מתוקנים לרוב עוד באותו יום ובכול מקרה לא יאוחר משבועיים.

בכול מקרה אין מדובר בליקויים העשויים לגרום לצער בעלי חיים, שבמידה ויימצאו יטופלו לרוב מיידית והטיפול יסתיים לא יאוחר מ 24 שעות מהאירוע.

שאלה 14

מי ובאיזה אופן מפקח על גורל בעלי החיים והטיפול בהם לאחר הניסוי? בכמה מקרים נמצא כי בעלי חיים הומתו ללא הצדקה בכל אחת מהשנים שצוינו?

תשובה 14

ציון גורל בעלי החיים בטופס בקשת המחקר הוא אחד מהתנאים הנדרשים לשם קבלת ההיתר למחקר. נתון זה, בין שאר הפרטים, גם הוא נדון בוועדת ההיתרים.

ישראל היא אחת מהמדינות המעטות בעולם, אם לא היחידה, שמפרסמת מזה שנים נתונים שנתיים על גורל בעלי החיים בתום הניסויים, נתונים הכוללים את נושא השיקום של בעלי החיים.

המועצה מעודדת את מאמצי השיקום, בעיקר של בעלי החיים הגדולים (קופים, קרניבורים, חיות משק וחיות בר, לא כולל מכרסמים ותרנגולות). נתונים על כך נמצאים בטבלאות המועצה לניסויים בבעלי חיים המפורסמות באתר משרד הבריאות (ראו קישור למטה).

חלק הארי של הניסויים בבעלי חיים (כ-80%) מבוצע במכרסמים (בד"כ עכברים וחולדות) בעלי חיים אלו וכן תרנגולות כמעט ואינם משוקמים מסיבות המקובלות בעולם.

בעלי החיים נתונים לפיקוח וטרינרי שוטף באופן יום-יומי בכול אחד ממוסדות המחקר בישראל, וכן המועצה מקבלת דיווח שנתי על גורל בעלי החיים שאותו היא מפרסמת בריכוז כלל ארצי.

https://www.health.gov.il/Services/Committee/animax/Documents/animalUse2017_fate.pdf

f
_

https://www.health.gov.il/Services/Committee/animax/Documents/animalUse2018_fate.pdf

f
_

https://www.health.gov.il/Services/Committee/animax/Documents/animalUse2019_fate.pdf

f
_

שאלה 15

מה הגדרת תפקידי הווטרינרית של המועצה? בשנים שצוינו, כמה ביקורים ערכה לצורך בקרה על מוסדות בהם נערכים ניסויים, וכמה פעמים הרחיקה בעלי חיים מהניסוי?

תשובה 15

הרופאות הווטרינריות של המועצה אחראיות על הפיקוח בכל מוסדות המחקר אשר אושרו לניסויים ע"י המועצה. תפקיד הפיקוח מעוגן בסעיף 5 לחוק ונהלי הפיקוח של הרופאות הווטרינריות מפורטים בסעיף 15 לתקנון המועצה. כך נקבע כי תדירות הפיקוח בכל מוסד לא תופחת מאחת לחצי שנה. במהלך השנים שצוינו: בשנת 2017 נערכו 250 ביקורים, מתוכם 129 מתואמים ו-121 ביקורי פתע; בשנת 2018 נערכו 252 ביקורים, מתוכם 127 מתואמים ו-125 ביקורי פתע; בשנת 2019 נערכו 261 ביקורים, מתוכם 129 מתואמים ו-132 ביקורי פתע.

ביחס לשאלה בדבר מספר הפעמים שבו הורחק בעל חיים מניסוי: בכל היתר לעריכת ניסוי ישנו סעיף המפרט את התנאים להרחקת בעל חיים מהניסוי (גם אם לא הושגה מטרת הניסוי) והחוקר מאשר בחתימתו את תנאי ההיתר.

בבתי החיות נמצא צוות מקצועי המטפל יום יום בבעלי חיים (מטפלי חיות וווטרינרים) המודעים לתנאי סעיף זה בהיתרים ופועלים לפיהם.

בתחילת ובסיום כל יום עבודה הצוות המקצועי בוחן את בעלי החיים שבאחריותם ומדווח מידית, הן לווטרינר האחראי והן לחוקר, על כל חריגה או הגעה לתנאי סף לטיפולם הדחוף.

בכל הביקורות של הרופאות הווטרינריות המפקחות נבחנת בריאות בעלי החיים, ובפרט הופעת סימני כאב וסבל.

בביקורות אלו לא נצפו מקרים החורגים מתנאי ההיתר ואשר חייבו הרחקת בעל חיים שלא על פי מהלך הניסוי המאושר.

במקרים שבהם תוך כדי ביקורת עולות שאלות הנוגעות לרווחת בעלי החיים, מתקבלת תשובה ומסתיים הבירור תוך שעות ספורות ו/או עד 24 שעות ממועד הביקור. הברורים שהתקיימו לא נגעו למקרים של צער בעלי חיים.

שאלה 16

מה סמכויותיו של היועץ המדעי של המועצה? בשנים שצוינו, כמה פניות העביר בנוגע לאישורים שנתנו ועדות מוסדיות, ובכמה מקרים נבדקו על ידו אישורי הועדות המוסדיות לניסויים לאחר תחילת הניסוי?

תשובה 16

היועץ המדעי אחראי על ההיבטים המדעיים של המחקר בבעלי חיים בישראל. ישנם שני נדבכים עיקריים לתפקיד, הראשון במישור הרגולטורי של התאמת ההנחיות והכללים לאמות המידה העולמיות העדכניות וההתפתחויות המדעיות, השני פיקוח-על על ההיתרים והפעלתם (הכוללת ביקורות, יעוץ, העברת הנחיות ועוד). תפקידי היועץ המדעי מופיעים ב[תקנון המועצה](#) - סימן ח'

מרבית הערות היועץ מדעי להיתרים הם לאחר הנפקתם, זאת ללא קשר אם ההיתר הופעל ומתי (כאשר נעשים מירב המאמצים לבדוק היתרים פעילים, וקרוב ככול האפשר

להוצאתם). מאות אישורים שנבדקים בדקדקנות מידי שנה. יחד עם זאת ישנן פניות שוטפות של ועדות ההיתרים להתייעצות תוך כדי הליכי הטיפול בבקשה. פניות היועץ נערכות במגוון דרכים מקובלות (מכתבים, תקשורת אלקטרונית, שיחות טלפוניות ופגישות) ועומדות על מאות אם לא אלפים במהלך השנה.

שאלה 17

מהו מנגנון הביקורת, אם ישנו, ביחס לניסויים הנערכים במערכת הבטחון או גופים נוספים שאינם באחריות המועצה?

תשובה 17

פעילות הניסויים במערכת הביטחון מוחרגת על פי סעיפים 18-21 לחוק. יושב ראש הוועדה לניסויים בבעלי חיים במערכת הביטחון מתמנה כחבר במועצה והוא מנחה את הוועדה, ככל האפשר, על פי הכללים שקבעה המועצה.

מנגנון הביקורת במערכת הביטחון מתואר בסעיף 21 לחוק.

שאלה 18

האם המועצה גובה אגרות כפי שרשאית לעשות לפי חוק בגין בקשות והיתרים לניסויים? אם כן, מי אחראי על הגבייה? לגבי כל אחד מהמקרים ולגבי כל אחת מהשנים שצוינו, אנא פרטו מהו הסכום שנגבה, לאן מועבר, ולמה משמש? במידה והמועצה אינה גובה אגרות, מהו הנימוק לכך?

תשובה 18

לפי לשון החוק: "המועצה תהיה רשאית לקבוע, באישור השר וועדת הכספים של הכנסת, אגרות לבקשות ולהיתרים הניתנים על פי חוק זה; סכומי האגרות ישמשו לפעולות המועצה ולפעולות אחרות לפי חוק זה, ויוצאו לפי החלטת המועצה".

1. צוות מטה המועצה בירר בעבר את הנושא כשהמטרה הייתה לוודא כי מנגנון הגביה יהיה יעיל ולא ישית על המועצה הוצאות נוספות שלא יכוסו כלל על ידי האגרות וכן כי סכומי האגרות, במידה והאגרות תיגבנה, יועברו לתקציב המועצה. עוד הושם דגש על מניעת פגיעה במחקר, בהתחשב בתקציבי המחקר הדלים יחסית, כך שהחוקרים לא

יאלצו להקדיש סכומים גבוהים, ממענקי מחקר מצומצמים, לאגרות במקום למחקר עצמו. בבירור מול ועדת הכספים של הכנסת ניתנה התשובה שאין אפשרות להעביר את האגרות לתקציב המועצה. אין אגרות "צבועות"- האוצר גובה אגרות והוא גם מחליט לאילו מטרות ישמשו הכספים. מאחר וגביית אגרות לא תביא לייעול העבודה, לא להגברת הפיקוח ולא לשיפור מטרות המועצה לפי חוק, המועצה איננה גובה אגרות. עם זאת, משרד הבריאות החליט להגדיל את מספר הרופאות הווטרינריות המועסקות במועצה כדי להגביר את הפיקוח והבקרה שמבצעת המועצה, ללא בסיס תקציבי שמקורו באגרות.

בכבוד רב,

מירי כהן
מנהלת תחום בכיר
קשרי ממשל ותכניות לאומיות

נספח 1

ההרכב של חברי המועצה לניסויים בבעלי חיים:

1	פרופ' יעקב גופס	נציג האקדמיה הלאומית למדעים מתחום מדעי החיים או הרפואה
2	פרופ' קרינה יניב	נציגת האקדמיה הלאומית למדעים מתחום מדעי החיים או הרפואה
3	פרופ' אינה וינר	נציגת האקדמיה הלאומית למדעים מתחום מדעי החברה
4	ד"ר עתניאל דרור	נציג האקדמיה הלאומית למדעים מתחום מדעי הרוח
5	פרופ' גד שני	נציג האקדמיה הלאומית למדעים מתחום המדעים המדויקים
6	ד"ר דוד שור	נציג האקדמיה הלאומית למדעים מתחום המשפטים
7	פרופ' גד בנעט	מנהל בית ספר לרפואה וטרינרית
8	פרופ' יעקב פולק	דיקאנים של בית ספר לרפואה או סגניהם
9	פרופ' יורם גוטפריינד	דיקאנים של בית ספר לרפואה או סגניהם
10	פרופ' יורם יגיל	נציג המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית בישראל
11	ד"ר יפעת עוזי	נציג המועצה המדעית של הסתדרות הרופאים הווטרינרים שהוא רופא וטרינר
12	ד"ר ענת רדושינסקי קופלה	נציג התאחדות התעשיינים

13	ד"ר יהלומה גת	נציג שר הבריאות
14	ד"ר אירית שדה	נציגת שר החינוך
15	ד"ר איריס אייזנברג	נציג שר המדע והטכנולוגיה
16	עו"ד מיכל רשף	נציגת שר המשפטים
17	הרב אליעזר שנקולבסקי	נציג השר לשירותי דת
18	גב' גלי דוידסון	נציגת השר להגנת הסביבה
19	ד"ר ידידי קסטל	יו"ר הוועדה לניסויים בבעלי חיים במערכת הביטחון
20	ד"ר מישל בלאיש	מנהל השירותים הווטרינרים
21	מר דרור סלעי	נציג ארגון הגג של הארגונים למען בעלי חיים "נח"
22	עו"ד אהוד פלג	נציג ארגון הגג של הארגונים למען בעלי חיים "נח"
23	עו"ד ליויאן סגל	נציג ארגון הגג של הארגונים למען בעלי חיים "נח"

נספח 2

תקנון

המועצה לניסויים בבעלי חיים

לפי סעיף 7(ג) לחוק צער בעלי חיים
(ניסויים בבעלי חיים)
התשנ"ד-1994

י"ב בתשרי, התשפ"א

17 בספטמבר 2017

תקנון המועצה לניסויים בבעלי חיי

רקע

ניסויים בבעלי חיים בישראל מתבצעים בהתאם להוראות חוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים), התשנ"ד-1994 (להלן: החוק), שתכליתו במציאת את האיזון המתאים בין הצורך להמשיך ולבצע ניסויים בבעלי חיים כדי לקדם את המחקר והרפואה, לבין הצורך למנוע ניסויים מיותרים ומזעור הסבל הנגרם לבעלי החיים במהלכם.

המועצה לניסויים בבעלי חיים (להלן: המועצה) הוקמה ופועלת מתוקף החוק והיא הממונה על נושא הניסויים בבעלי חיים ובין תפקידיה היא מוסמכת לקבוע כללים למתן היתרים ודרכי עריכת

ניסויים, זאת תוך הבטחת מזעור הסבל הנגרם לבעלי חיים ומניעת עריכת ניסויים מיותרים. עוד היא מוסמכת לקבוע כללים לעניין מספר מרבי של ניסויים שייערכו בבעל חיים אחד.

מטרת התקנון

מטרת התקנון לקבוע את סדרי העבודה של המועצה לרבות אופן כינוסה, המניין החוקי בישיבותיה, ניהולה ודרכי קבלת החלטותיה.

האמור בלשון זכר בתקנון זה - אף לשון נקבה במשמע, וכן להיפך

סימן א': פרשנות		
אתר		http://www.health.gov.il ;
משרד הבריאות		
ת"		
"הוורטירנר המפקח"		מי שמינה השר לפי סעיף 5(ב) לחוק ובעל תפקיד כאמור בסימן ט' בתקנון זה;
"החוק"		חוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים), תשנ"ד-1994;
"המועצה"		המועצה לניסויים בבעלי חיים שהוקמה לפי סעיף 2 לחוק;
"ועדות היתרים"		ועדה למתן היתרים לעריכת ניסויים בבעלי חיים לפי סעיף 13 לחוק (להלן: הוועדה הארצית) וועדה פנימית לפי סעיף 14 לחוק (להלן: ועדה פנימית)
"ועדות מוסדיות"		ועדות שהוקמו בכל מוסד שתפקידן לפקח ולהעריך באופן שוטף את תכנית הטיפול והשימוש בבעלי חיים בהתאם להחלטת המועצה 1/2013 המצורפת ומסומנת כנספח א;
"חבר מועצה"		חבר מועצה או ממלא מקומו שנתמנה על-ידי השר לפי הדין;
"יועץ מדעי"		בעל תפקיד כאמור בסימן ח' בתקנון זה;
"יו"ר המועצה"		מי שמינה השר לפי סעיף 2(ה) לחוק ובעל תפקיד כאמור בסימן ה' בתקנון זה;
"מזכיר"		מי שמינה השר לפי סעיף 5 לחוק ובעל תפקיד כאמור בסימן ז' בתקנון זה.
"מטה המועצה"		בעלי תפקיד כאמור בסימן יא' בתקנון זה;
"מנהל מדעי בכיר"		בעל תפקיד כאמור בסימן י' בתקנון זה;
"סגן יושב ראש המועצה"		נציג שר הבריאות במועצה, כאמור בסימן ו' כפי שנקבע בהחלטת מועצה מיום 12.11.2000 המצורפת ומסומנת כנספח ב;

סימן א': פרשנות		
שר הבריאות		"שר"

סימן ב': מינוי חבר המועצה		
מזכיר המועצה יעדכן את חבר המועצה כי הליך מינויו הושלם ופורסם ברשומות. עם מינויו, יודיע בכתב חבר המועצה למזכיר המועצה על מספר הטלפון וכתובת הדואר האלקטרוני שלו. על חבר המועצה לעדכן את מזכיר המועצה על כל שינוי בפרטי ההתקשרות האמורים.		(1) מסירת פרטים ועדכונים
שלושה חודשים בטרם פקיעת כהונת חבר המועצה, יודיע מזכיר המועצה לחבר המועצה על כך, עם העתק ליו"ר המועצה ויבקש לקבל את המלצת הגורם הרלוונטי לעניין לפי החוק בדבר זהות המועמד שמוצע למנות מטעמו, בין אם מדובר בחידוש מינוי של חבר המועצה או במינוי חדש. המלצה זו תועבר לשר עם העתק למזכיר המועצה.		(2) תפוגת מינוי של חבר מועצה

סימן ג': סמכויות חבר המועצה		
חבר המועצה יפעיל את שיקול דעתו באופן עצמאי בהתחשב בין היתר, במדיניות הגוף אותו הוא מייצג;		(3) שיקול דעת חבר המועצה
חבר המועצה רשאי לעיין במסמכי המועצה וברישומיה, וזאת במשרדי המועצה;		(4) בדיקת מסמכי המועצה
חבר המועצה רשאי לבקר בכלל המוסדות העוסקים במחקרים בבעלי חיים, זאת בהתאם לסעיף 6 לחוק ובהתאם לנוהל הקיים של המועצה המצורף ומסומן כנספח ג';		(5) ביקור במוסדות

סימן ד' : חובות חבר המועצה		
חבר המועצה יפעל בהתאם לחוק, להחלטות ולתקנון המועצה;		(6) פועלו של חבר מועצה
מועצה המבקש לסיים את כהונתו לפני תום כהונתו כאמור בסעיף 2(ד) לחוק,		(7) בקשת

סימן ד': חובות חבר המועצה		
יעדכן בכך בהקדם האפשרי ובכתב את הגוף אותו הוא מייצג וכן את מזכיר המועצה. אין באמור כדי לגרוע ממכתב ההתפטרות שעליו למסור לשר בהתאם לאמור בסעיף 3(א)(1) לחוק.		חבר מועצה לסיום כהונה
היה לחבר מועצה יסוד סביר להניח כי הופרו הוראות החוק, החלטות המועצה או תקנון זה, עליו להביא את הדבר ללא דיחוי לידיעת יו"ר המועצה.		(8) דיווח על הפרת החוק, החלטות המועצה או התקנון
ר המועצה לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא העלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו כחבר המועצה לבין עניין אישי שלו או תפקיד אחר שלו.		(9) ניגוד עניינים
ע לחבר המועצה שהוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה ולמזכיר המועצה, וימסור להם את המידע הנוגע לעניין; במקרה של ספק אם חבר המועצה עלול להימצא בניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (א) יפנה יושב ראש המועצה אל היועצת המשפטית של משרד הבריאות.		
קרה של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (א) חבר המועצה לא ישתתף בדיון, בקבלת החלטה או בהצבעה בנושא האמור, ולא יעסוק בנושא אף מחוץ לדיון; הודעה על היעדרותו של חבר המועצה מהדיון ומהשתתפות בהצבעה תירשם בפרוטוקול הדיון.		
על אף האמור בסעיף זה, רשאי חבר המועצה להביא בחשבון גם את ענייניו של הגוף או האוכלוסייה שהוא נציגם, ככל שהם קשורים לחוק זה, ולא יראו אותו כמצוי במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.		

סימן ד': חובות חבר המועצה		
סעיף זה,		
"עניין אישי" של חבר המועצה - לרבות עניין אישי של קרובו, עניין של תאגיד שהוא או קרובו הם בעלי ענין בהם, או עניין של גוף שהוא או קרובו הם מנהלים או עובדים אחראים בו; "קרוב" של חבר המועצה: בן או בת זוג, לרבות ידוע בציבור, הורה, הורי הורה, בן, בת, אח, אחות, גיס, גיסה, דוד, דודה, אחיין, אחיינית, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, סב או סבתא, לרבות קרבה משפחתית חורגת או קרבה הנוצרת עקב אימוץ. "בעל עניין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968		

סימן ה': יו"ר המועצה		
יקבע את עיתוי ישיבות המועצה, את סדר יומן ואת מיקומן.		(10) תפקידי יו"ר המועצה (בנוסף לתפקידו כחבר מועצה):
יו"ר המועצה יפתח את ישיבות המועצה, ינהל את הדיונים בהן, יסכם את תוצאות הדיונים וההצבעה בכל עניין וינעל את הישיבה.		
יזמן לישיבות המועצה, ביוזמתו או לבקשת חברי המועצה, מומחים או כל אדם אחר הרלוונטי לנושא הישיבה.		
יטפל בכל עניין שמופנה למועצה בנוגע למחקר בבעלי חיים, ובלבד שאינו חורג מהוראות החוק והחלטות המועצה ולצורך העניין ינחה את חברי מטה המועצה לעניין תפקידיהם בתקנון זה.		
יעדכן את המועצה על תלונות בשל הפרת החוק, החלטות המועצה או התקנון כפי שדווחו לו כאמור בסעיף (9) לתקנון, ויעדכן על הטיפול שנעשה בהן. עדכון חברי המועצה יעשה בישיבת המועצה או בדואר אלקטרוני, זאת בהתאם לנסיבות העניין.		

סימן ה': יו"ר המועצה		
		ייצג את המועצה בהתאם לחוק והחלטות המועצה. יצוין כי המועצה רשאית למנות, בנוסף ליו"ר, כל גורם נוסף אחר מתוך המועצה או מתוך מטה המועצה לצורך ייצוג כאמור.
		יביא לאישור המועצה בישיבה האחרונה של השנה הקלנדרית את טיוטת תכנית העבודה השנתית לשנה הבאה.
		יוודא שהמועצה ממלאת את תפקידיה לפי החוק, החלטות המועצה ובהתאם לתקנון.
		יעדכן את חברי המועצה בכל התפתחות הנוגעת לתפקידיה, וזאת במסגרת הישיבות, בדואר אלקטרוני או בכל דרך סבירה אחרת, בהתאם לדחיפות העניין.

סימן ו' : סגן יו"ר המועצה		
	(11) תפקידו	נציג השר במועצה ישמש בתפקיד סגן יו"ר המועצה וימלא את כל תפקידי יו"ר המועצה בהעדרו.

סימן ז': מזכיר המועצה		
	(12) תפקידו	אחראי על עבודתה המנהלית של המועצה ושל מטה המועצה הכוללת בין היתר, קיום קשרי המועצה עם המוסדות, השתתפות ותייעוד פעולות המועצה ומטה המועצה, רישום פרוטוקולים, הפצת הודעות וחומרים רלוונטיים לחברי המועצה, זימון ישיבות, ארגון ישיבות, טיפול בבקשות למינוי או חידוש מינוי של חברי מועצה וכל מטלה אחרת במסגרת תפקידו אשר תוטל עליו על-ידי יו"ר המועצה.

סימן ח': היועץ המדעי		
	(13) מעמדו המנהלי	מומחה שייעץ מדעית לגבי היתרים ומחקרים המבוצעים מתוקף היתרים, כפי שנקבע בהחלטות המועצה מיום 17.6.1998 ומיום 13.7.2004 המצורפות ומסומנות כנספח ד;
	(14) סמכויותיו	ינחה בהיבטים המדעיים מדעית לגבי היתרים הניתנים לפי סעיף 13 ו-14 לחוק וימליץ על התנהלותם ואופן ביצועם.
		ייעץ בהיבטים המדעיים לכלל המוסדות המאושרים למחקר וכן

סימן ח': היועץ המדעי		
		לקהל החוקרים המוסמכים לביצוע פעולות מחקר בבעלי חיים; ובכלל זאת, ימליץ על הטמעת סטנדרטים שהוגדרו על-ידי המועצה לאופן הטיפול והשימוש בבעלי חיים במחקר והכל בהתאם להחלטות המועצה, לסטנדרטים שהגדירה ולהוראות החוק.
		ייעץ למועצה בעניין יוזמות לקידום ופיתוח הרגולציה לפי ההתפתחויות המדעיות והארגוניות/המוסדיות בתחום.
		רשאי להורות על נקיטת כל צעד שימצא לנכון בקשר למתן וליישום היתרים בהקשרים המדעים ובכלל זה, להורות על עריכת שינויים בהיתר ואף על השעיית ההיתר.

סימן ט': הוטריר המפקח		
	(15) אופן הדיווח על ממצאי ביקורות הוטריר	בהתאם לסעיף 12 לחוק, יביא לאישור המועצה בקשות מוסדות חדשים לעריכת ניסויים בבעלי חיים.
		יעדכן את המועצה בכל ישיבה בדבר ממצאי הביקורות שנערכו, ובכלל זאת חריגות מההיתרים, אם נוכח בהם, הדרכים שהוצעו למוסד על מנת לתקן את אותן החריגות ואם תוקנו, האופן בו תוקנו.
		ינחה את יו"ר הוועדה המוסדית על הטמעת סטנדרטים שהוגדרו על-ידי המועצה לאופן הטיפול והשימוש בבעלי חיים במחקר.
		ייקח חלק בישיבת הוועדה הארצית
		יבחן תלונות שיגיעו לטיפולו. יעדכן את יו"ר המועצה וזאת כאמור בסעיף 11 (ה).
		יעביר רשימת ליקויים שלא טופלו במהלך הביקורת וזאת תוך שבועיים מיום הביקור לגורמים הבאים : ליו"ר הוועדה

סימן ט': הוטריונר המפקח		
המוסדות או ליו"ר וועדת ההיתרים; למנהל המוסד ולוטריונר המוסדי וזאת לצורך יידועם וטיפולם המידי בנושא וכן ליו"ר המועצה - על מנת ליידעו בנדון במידה והליקויים לא יתוקנו.		
תדירות הביקור בכל מוסד לא תופחת מאחת לחצי שנה. בסיום השנה תעדכן הוטריונרית את המועצה ע"י דיווח בכתב בדבר סיכום ממצאי הפיקוח במהלך השנה.		
רשאי להורות על נקיטת כל צעד שימצא לנכון בקשר למתן ויישום ההיתרים בהקשרים הוטריונרים, ובכלל זה להורות על הרחקת בע"ח מניסוי ואף על המתת בע"ח.		
דו"חות הביקורות יחד עם כל החומרים הנוגעים בדבר ישמרו בארכיב המועצה בהתאם לכללים הנוהגים לעניין זה במשרד הבריאות.	(16) שמירת ממצאי הביקורת	

סימן י': המנהל המדעי הבכיר בלשכת המדען הראשי		
עובד בלשכת המדען הראשי במשרד הבריאות, שבין תפקידיו, אחראי לענייני המועצה בהתאם להוראות המדען הראשי ובתיאום עם יו"ר המועצה	(17) מעמדו המנהלי	
אחראי על הקשר בין המועצה למשרד הבריאות, יחידותיו וגופים חיצוניים למשרד הבריאות. פועל בהתאם להוראות המדען הראשי ובתיאום עם יו"ר המועצה.	(18) סמכויותיו	

סימן יא': מטה המועצה		
המטה כולל את יו"ר המועצה, סגן יו"ר המועצה, היועץ המדעי, הוטריונר המפקח, המנהל המדעי הבכיר בלשכת המדען הראשי ומזכיר המועצה.	(19) חברי המטה	
המטה אמון על יישום החלטות המועצה – כל זאת ובלבד שהדבר יעשה בהתאם להוראות כל דין והחלטות המועצה	(20) תפקיד המטה	
יישום החלטות המועצה במוסדות ובכלל זה פעילות הנוגעת לבית החיות, לפעילות הוטריונר המוסד, לפעילות הוועדות המוסדיות ולפעילות הפיקוח המוסדי.	(21) סמכויות המטה	

סימן יא': מטה המועצה		
הכנת חומרים מקצועיים לצורך ישיבות המועצה.		
ייצוג המועצה בהתאם לחוק והחלטות המועצה ועל פי הנחיותיה. יצוין כי המועצה רשאית למנות כל גורם נוסף אחר לצורך ייצוג כאמור.		
טיפול בפניות שאינן תלונות אשר אין בהן כדי לשנות מדיניות קיימת כפי שנקבעה על ידי המועצה בהתאם להוראות החוק והחלטות המועצה .		
הכנת טיוטת תכנית עבודה שנתית.		
יו"ר המועצה יקבע את הנושאים לדיון במטה המועצה.	(22) סדרי עבודת המטה	
יו"ר המועצה יחלק משימות לחברי המטה ויקבל עדכון לגבי ביצוען.		

סימן יב' : כינוס ישיבות המועצה		
המועצה תתכנס לישיבות מן המניין שלוש פעמים בשנה לפחות, וכן לישיבות שלא מן המניין לפי דרישת שליש מחברי המועצה, הכל כקבוע בסעיף 7(א) לחוק.	(23) כינוס ישיבות מן המניין ושלא מן המניין	
מועדי ישיבות מן המניין ייקבעו על-ידי יו"ר המועצה.	(24) מועד ישיבות	
מועדי ישיבות שלא מן המניין ייקבעו על-ידי יו"ר המועצה למועד שלא יהיה מאוחר מ- 14 ימים מהיום שהוגשה לו דרישה בכתב לקיים ישיבה כאמור בפירוט סדר היום המבוקש, בחתימתם של לפחות שליש מחברי המועצה.		
יו"ר המועצה רשאי לדחות מועד ישיבה שנקבע תוך הצעת מספר מועדים חלופיים. הודעה על דחיית מועד ישיבה תימסר לחברים	(25) שינוי מועד	

סימן יב' : כינוס ישיבות המועצה		
ככל האפשר עד 7 ימים לפני המועד שנדחה.		ישיבה
הישיבות תתקיימנה במשרד הראשי של משרד הבריאות, ברח' ירמיהו 39 ירושלים, זולת אם המועצה החליטה אחרת לפי הצעת יו"ר המועצה.		(26) מקום הישיבות
יו"ר המועצה יקבע את סדר יומה של הישיבה.		(27) קביעת סדר היום
כל עניין שהועמד על סדר היום בישיבה ולא נסתיים הדיון בו, יועבר לסדר היום של הישיבה שלאחריה.		
בישיבה שלא מן המניין שכונסה לפי דרישת שליש לפחות מחברי המועצה, יהא סדר היום כפי שיפורט בדרישה.		
ככל שיופיע בסדר היום סעיף "שונות", הסעיף יכיל הודעות עדכון בל. ולא הצעות להצבעה ו/או החלטה.		
חבר מועצה רשאי להגיש הצעות לסדר היום למזכיר המועצה לא יאחר מ-20 ימים לפני מועד הישיבה. אם היו"ר לא יעלה את הנושא בישיבה הקרובה או בזאת שלאחריה, כאשר ישנה דרישה, לאותה ההצעה, של לפחות 6 מחברי המועצה, יהיה חייב היו"ר לעלות את הנושא לסדר היום באחת משתי הישיבות הבאות		(28) העלאת נושאים לסדר היום
הצעה להעלאת נושא לסדר היום, אשר מפאת דחיפותה לא ניתן היה להגישה במועד כאמור בסעיף קטן (א) לעיל, תוגש בהקדם האפשרי למזכיר המועצה, ויו"ר המועצה יחליט אם להורות על הכללתה בסדר היום.		
המגיש הצעה לסדר היום יכול להסירה בכל עת.		
זימון של חברי המועצה לישיבת המועצה יישלח על-ידי מזכיר המועצה לפחות 30 ימים לפני המועד שנקבע לישיבה לכתובת הדואר האלקטרוני עליה הודיעו חברי המועצה כמפורט בסעיף		(29) זימון

סימן יב': כינוס ישיבות המועצה		
		(1) לתקנון.
		זימון של גורמים נוספים לישיבת המועצה, שאינם חברי מועצה, ישלח על ידי מזכיר המועצה וזאת בהתאם להוראת סעיף 32 (א)(1).
		כל נמען יתבקש לאשר את קבלת הזימון. זימון חברי המועצה באמצעות הדואר האלקטרוני יתועד וישמר אצל מזכיר המועצה.
		כלל החומרים הנלווים המתייחסים לנושאים שבסדר היום יועברו לחברי המועצה לפחות 14 ימים לפני המועד שנקבע לישיבה.

סימן יג': ניהול ישיבות המועצה		
	(30) מניין חוקי	(1) ישיבות המועצה הן סגורות וישתתפו בהן רק חברי המועצה. בנוסף לאמור, בהתאם לצורך ובאישור יו"ר המועצה, ניתן יהיה לזמן לישיבה גורמים נוספים אשר נדרשים אד הוק, לעניין מסוים, בישיבה מסוימת. (2) המנין החוקי בישיבות המועצה הוא רוב חברי המועצה ובהם יו"ר המועצה. משנפתחה הישיבה במנין חוקי, ניתן לקיים את המשך הישיבה כדין בכל מספר נוכחים, ובלבד שבעת קבלת ההחלטות נוכחים 10 חברים לפחות ובהם יו"ר המועצה. לא היה מנין חוקי בעת שנפתחה ישיבת המועצה, רשאי יו"ר המועצה לדחותה בחצי שעה; עברה מחצית השעה האמורה, ניתן לקיים את המשך הישיבה כדין בכל מספר נוכחים, ובלבד שבעת קבלת ההחלטות נוכחים 10 חברים לפחות ובהם יו"ר המועצה.
		על אף האמור בסעיף קטן (א), מניין חוקי לקביעת כללים יהיה רוב חברי המועצה, כקבוע בסעיף 7(ב) לחוק.
	(31) סדר הדיונים	רשות הדיבור תינתן לחברי המועצה לפי סדר בקשתם לדבר, אלא אם כן ראה יו"ר המועצה כי מתקיים מקרה יוצא דופן, שבו יש צורך להעניק את רשות הדיבור, שלא על פי סדר בקשתם של החברים.
		לחבר המועצה שהעלה הצעה תינתן האפשרות להציגה ולהשיב על דברי חברי מועצה אחרים. חבר מועצה יציג את דבריו כאמור במשך לא יותר מחמש דקות לגבי נושא שעל סדר היום; ואולם

סימן יג': ניהול ישיבות המועצה

יו"ר המועצה רשאי להקציב לדובר זמן נוסף לדיבור ובלבד שלא יעלה על 10 דקות, בכל הארכה לגבי אותו נושא.		
ב ראש המועצה רשאי: – (להתרות בחבר מועצה המפריע, לדעתו של יו"ר המועצה למהלך התקין של הישיבה; לא שמע חבר המועצה לשלוש התראות בישיבה אחת, רשאי יו"ר המועצה לדרוש מאותו חבר מועצה לצאת מהישיבה, אך החבר רשאי להיכנס לישיבה לצורך הצבעה בלבד; ליתן רשות דיבור לכל מי שהוזמן לישיבה, אשר איננו חבר מועצה, בהתאם לאמור בסעיף 33(ב).		(32) סמכויות יושב ראש המועצה
ככל שנדרשת החלטה, יציע יו"ר המועצה הצעת החלטה וינמק את הצעתו. אם אין הסכמה לנוסח המוצע, רשאים חברי המועצה להציע נוסח אחר תוך נימוק הצעתם. חברי המועצה יכריעו בהצבעה איזה נוסח יתקבל.		(33) קבלת החלטות בישיבת המועצה
ההצבעה תעשה בהרמת יד ע"י חברי המועצה בלבד		
בשעת ההצבעה ימנה מזכיר המועצה את קולות המצביעים בעד ונגד וקולות הנמנעים.		
היו"ר יודיע על תוצאות ההצבעה על פי מנין הקולות. במצב של תיקו בהצבעה, יכריע היו"ר		
לבקשת חבר מועצה ירשם בפרוטוקול אופן הצבעתו.		
ראה יו"ר המועצה צורך בקבלת החלטה דחופה של המועצה, או צורך בקבלת החלטה שלא בישיבתה, רשאי הוא להורות למזכיר המועצה לפנות בכתב אל חברי המועצה ולבקש את עמדתם להצעת ההחלטה; נוסח הצעת ההחלטה ישלח לכתובות הדואר האלקטרוני לכלל חברי המועצה; לא התקבלה תשובה מחבר מועצה בתוך 5 ימים או בתוך המועד שקבע היו"ר במועצה, אשר לא יפחת מ-3 ימים, ממועד מסירת נוסח ההצעה, תאושר ההצעה אם תמכו בה רוב חברי המועצה ששלחו את תשובתם ובלבד שסך המשיבים לא יפחת מעשרה. תוצאות ההצבעה השמית תהיינה גלויות במייל.		(34) קבלת החלטות ללא התכנסות במועצה

סימן יג': ניהול ישיבות המועצה		
דין החלטה שהתקבלה לפי סעיף זה כדין החלטה שהתקבלה בישיבת המועצה.		
פרוטוקול שיציין את ההחלטות שנתקבלו, לרבות ההחלטה שלא להתכנס, ייערך על ידי מזכיר המועצה, יחתם בידי יו"ר המועצה ויועבר לידיעת חברי המועצה ויפורסם ככל החלטת המועצה אחרת		
במקרה שלפחות 30% מחברי המועצה הנוכחים דורשים הצבעה חשאית היא תיערך באמצעות הצבעה בפתקים זהים שבהם מקום לסימון "בעד" או "נגד" והם יוכנסו לקופסת קלפי.	(35) הצבעה חשאית	
ספירת הקולות תתבצע על ידי מזכיר המועצה.		
יו"ר המועצה או לפי הצעה של לפחות רוב מחבריה יוכלו להגיש בקשה מנומקת לדיון חוזר על החלטה שהתקבלה במועצה, והיו"ר יידרש להעלותה מחדש לסדר היום במועצה.	(36) דיון חוזר	

מן יד': פרוטוקול המועצה		
ל ישיבות המועצה יירשם פרוטוקול אשר המזכיר יהיה אחראי לניהולו התקין, ובו יכללו לפחות פרטים אלה – (1) מועד הישיבה ומקום קיומה; (2) שמות החברים הנוכחים, שמות הנוכחים שאינם חברי מועצה ושמות החברים שלא נכחו בישיבה; (3) הודעה על היעדרותו של חבר המועצה מהדיון ומהשתתפות בהצבעה עקב ניגוד עניינים בו מצוי וזאת כאמור בסעיף 10 לתקנון; (4) סדר היום וכל שינוי בו; (5) שמות המשתתפים בדיון בכל סעיף לסדר היום ועיקרי דבריהם; (6) נספח החלטות המועצה. הנספח יפורסם באתר המועצה. (7) ההצעות בניסוחן המלא והנמקתן; (8) ההחלטות ותוצאות ההצבעה; לבקשת חבר מועצה, יצוין שמו בקשר עם הצבעה כאמור בסעיף (35)ה לתקנון.	(37) ניהול פרוטוקול	

מן יד': פרוטוקול המועצה		
	(9) הודעות	
מטה המועצה יערוך הגהה טכנית על הפרוטוקול; העתק ממנו יועבר באמצעות הדואר האלקטרוני לחברי המועצה לא יאוחר מ-14 ימים מקבלתו מחברת התמלול, אם נערך תמלול, או לא יאוחר מ 14 יום מיום ישיבת המועצה אם לא נערך תמלול; חברי המועצה יעבירו למזכיר המועצה את הערותיהם לתמלול או לפרוטוקול וזאת לא יאוחר מ-14 ימים מיום שנשלח אליהם בדואר האלקטרוני; חבר מועצה שלא יגיב תוך המועד הנקוב לעיל יראה כמי שהנוסח מקובל עליו; מזכיר המועצה יטמיע את ההערות ויעביר את הנוסח העדכני לחברי המועצה לקראת הישיבה הבאה.		
הפרוטוקול המאושר יחד עם כלל החומרים הנלווים לו ישמר בארכיון המועצה וזאת בהתאם לכללים הנוהגים לעניין זה במשרד הבריאות.	(38) שמירת פרוטוקול על מסמכיו	

סימן טו': ועדות משנה		
המועצה רשאית, לצורך ביצוע תפקידיה, למנות ועדות משנה מטעמה, קבועות או זמניות, שידונו בסוגיות על פי הוראתה לצורך הגשת המלצות לדיון ולאישור במועצה. מספר החברים שימונה יהיה אי זוגי.	(39) ועדות משנה	
יו"ר המועצה ימליץ על מועמדים למינוי חברי ועדת המשנה ביוזמתו או לפי המלצת חברי המועצה. ניתן להמליץ על מינוי חברים המכהנים במועצה או כל גורם רלוונטי אחר.	(40) דרכי מינוי	
יו"ר המועצה יגיש לחברי המועצה את ההמלצות כאמור להרכב הוועדה;		
המועצה תחליט בדבר זהות ההרכב וזהות יו"ר ועדת המשנה. יו"ר המועצה יוציא כתב מינוי לחברי ועדת המשנה.		
יו"ר ועדת המשנה יעביר את דו"ח ועדת המשנה, ממצאיה והמלצותיה בפני חברי המועצה בישיבת מועצה. המועצה תחליט האם וכיצד לאמץ את המלצות הוועדה.	(41) תוצאות המלצות וועדת	

סימן טו': ועדות משנה		
		המשנה

סימן טז': פרסום, גישה למידע ושמירת מסמכים		
פרוטוקול המועצה יפורסם לציבור באתר משרד הבריאות תוך 14 יום מאישורו בישיבת המועצה.		(42) פרסום
המועצה תפרסם לציבור מדי שנה נתונים על אודות השימוש בבעלי החיים למחקרים במדינת ישראל ברמת פרוט כלל ארצית. המידע יכלול את מיני בעלי החיים, מספרם, גורלם, מטרות המחקר לעריכת המחקרים וסיווג דרגות החומרה במחקרים.		
המועצה רשאית לפרסם מידע רלוונטי נוסף על דרכי פעילותה ופעולותיה בכפוף לכל דין.		
מזכיר המועצה יעדכן את רשימת חבריה באתר משרד הבריאות בסמוך ככל הניתן לשינוי ולא יאוחר מחודש ימים ממועד השינוי.		
הוועדה הארצית תשמור על החומר הנוגע לדיון בכל בקשת היתר לעריכת ניסויים באמצעות מזכיר המועצה, וזאת בהתאם לכללים הנוהגים לעניין זה במשרד הבריאות.		(43) שמירת מסמכי ועדה ארצית

רשימת המוסדות אשר הותרה בהם עריכת ניסויים בבע"ח לפי סעיף 12 לחוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים)

1. רשימת המוסדות שבאישור המועצה בהם מתקיימת פעילות ועדת היתרים:

1	אוניברסיטת אריאל
2	אוניברסיטת בן גוריון
3	אוניברסיטת בר אילן
4	אוניברסיטת חיפה
5	אוניברסיטת תל אביב
6	האוניברסיטה העברית
7	הטכניון
8	המכון הווטרינרי
9	חברת טבע
10	מכון וולקני
11	מכון ויצמן למדע
12	מכללת אורט בראודה
13	המרכז הרפואי אסף הרופא
14	המרכז הרפואי ע"ש ברזילי
15	המרכז הרפואי ע"ש רבין
16	המרכז הרפואי תל אביב, ע"ש סוראסקי
17	המרכז הרפואי שיבא, תל השומר
18	משרד הבריאות ומכון התקנים
19	משרד החקלאות

משנה למנהל הכללי

Associate Director General

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

2. רשימת המוסדות שלא אושרה להם פעילות ועדת היתרים ולכן יגישו את בקשותיהם לעריכת ניסויים בבע"ח לוועדה הארצית (או לוועדה אליה מסונפים)

1	האוניברסיטה הפתוחה
2	המרכז האקדמי רופין, ביה"ס למדעי הים
3	החקלאית (מסונף למכון וולקני)
4	מכללת תל חי
5	המרכז הרפואי לגליל (מסונף לאוניברסיטת בר אילן)
6	המרכז הרפואי קפלן
7	המרכז הרפואי שערי צדק (מסונף לאוניברסיטה העברית)
8	חברת אביק-פיברו
9	חברת אוורגריין (מסונף למשרד הבריאות)
10	חברת אינוויסק פתרונות
11	חברת אלומון לאבס
12	חברת אמורפיקל
13	חברת אנוויגו סי.אר.אס. ישראל
14	חברת אפוסנס
15	חברת ביוואק
16	חברת ביטאב שילד
17	חברת ביטכנולוגיה כללית
18	חברת ביונד אייר
19	חברת בר מגן (מסונף למשרד החקלאות)
20	חברת דגאון
21	חברת חוות ביוטק
22	חברת ויוואקס
23	חברת טרנסאלג'
24	חברת מ.ד. ביוסינס אינוואלורה
25	חברת מיג"ל
26	חברת מילאוטיס (מסונף למשרד החקלאות)
27	חברת נובוקיור
28	חברת סיגמא-אולדריץ ישראל
29	חברת סיינס אין אקשן
30	חברת פארמהסיד
31	חברת פיברו-אקווה
32	חברת צמח תערובות (מסונף למשרד החקלאות)
33	מכון מחקר להב - מוסד ומכון למדע ולמחקר

החלטת המועצה לניסויים בבעלי חיים – 2013/1

החלטת המועצה בדבר יסוד ועדות מוסדיות לטיפול ושימוש בבעלי חיים (IACUC).

בישיבתה מיום 2013.6.24 אימצה המועצה את המלצות הועדה להעצמת הפיקוח בכל הנוגע ליסוד ועדות מוסדיות לטיפול ושימוש בבעלי חיים (IACUC) בכל מוסד המאושר ע"י המועצה לעריכת מחקרים בבעלי חיים. לפי כאמור בדו"ח הועדה להעצמת הפיקוח, תינתן שהות בת שלושה חודשים למוסדות על מנת להתארגן ליישומה.

הועדה להעצמת הפיקוח

חברי הועדה: קובי פישר – יו"ר, יעקב גופס, אהוד זיו, דפנה ססלר, אהוד פלג, נעם קריב, דורון שנער

הועדה מתכבדת להביא את ההמלצות אותן גיבשה בישיבותיה מ-2011.2.28 | 2011.8.8. לפיקוח על ישום תוכנית הטיפול והשימוש בבע"ח בכל מוסד באמצעות יסודה של ועדה מוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח.

ועדה מוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח

מבלי לגרוע מאחריותו הכוללת של מנהל המוסד לתוכנית הטיפול והשימוש בבע"ח במסגרת המוסד, ומבלי לגרוע מאחריותו של הוטרינר המוסד לבריאותם בע"ח ורווחתם, כאמור בסעיף 12 לחוק צער בע"ח – ניסויים בבע"ח, הועדה ממליצה כי כל מוסד יקיים ועדה מוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח. וועדה זו תמונה על ידי מנהל המוסד.

המלצה זו מובאת על בסיס עקרונות כללי ה-NRC האמריקאי הכוללים שלוש זרועות הצריכות לייסד ולתפעל את תוכנית הטיפול והשימוש בבע"ח במוסד. שלושת הזרועות מבחינת יסוד התוכנית הם: מנהל המוסד (Institutional Officer) הוטרינר המוסדי (Attending Veterinarian) ועדה מוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח (IACUC).

במוסדות להם אישרה המועצה קיום ועדה פנימית למתן היתרים לעריכת ניסויים, פעילות הועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח תאוחד עם פעילות מתן ההיתרים (ועדת ההיתרים תהפוך לוועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח). מוסדות ללא ועדה פנימית ימלאו אחר כל תפקידי הועדה למעט פעילות מתן ההיתרים (שתמשיך במתכונת הנהוגה כיום).

משנה למנהל הכללי

Associate Director General

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

כאמור פעילות מתן אישורי ניסוי תוגבל לפי הקבוע בחוק צער בע"ח - ניסויים בבע"ח, והאישור לקיים ועדה למתן היתרים לעריכת ניסויים תהא על פי החלטות המועצה והקבוע בחוק. על המוסדות המאושרים לקיים את כל שאר כללי ה- NRC בנוגע לתוכנית.

תינתן ארכה של 3 חודשים לכל מוסד לייסד את תוכנית הטיפול והשימוש בבע"ח במסגרת המוסד ולדוח על כך למועצה.

יסוד ותפקוד הועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח

באחריות הועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח לפקח ולהעריך באופן שוטף את תוכנית הטיפול והשימוש בבע"ח. זוהי אחריות המוסד לספק הכוונה, חומרי רקע, גישה למשאבים נחוצים, ואם יש צורך לספק הכשרה מתאימה לעזרת חברי הועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח בהבנתם את תפקידם ואחריותם, ובהערכתם את הנושאים המובאים בפני הועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח.

תפקידי הועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח:

הועדה המוסדית אחראית לפיקוח ולהערכה של כלל התוכנית כפי שמתואר במדריך ה- NRC ובכללם קביעת מדיניות וכללי עבודה בניסויים בבע"ח. תפקידיה כוללים: פיתוח תוכניות הדרכה והסמכת עובדים, בדיקת ואישור בקשות לעריכת ניסוי בבע"ח (בחנית פרוטוקולים)*; מעקב אחר ביצוע הניסוי בפועל על פי הבקשות, החוק והכללים; הצעות לשינויים משמעותיים בתשתית, בשימוש בבע"ח ואו בחלופות; בדיקה שגרתית של המתקנים ואזורי השימוש בבע"ח; הערכה שגרתית של התוכנית; הערכה קבועה של הטיפול והשימוש בבע"ח; יסוד מנגנון לבדיקת פניות בנוגע לטיפול ולשימוש בבע"ח במוסד.

קבלת דיווחים מהוטרנר המפקח על העבודה, ודיון בממצאיו, כולל המלצות לדרג הניהולי. הוועדה תייעץ להנהלת המוסד בכל הקשור לניסויים בבע"ח.

יש לתעד את ישיבות הועדה ואת החלטותיה ודיונה.

בחנית התוכנית והמתקנים צריך שיעשו לפחות אחת לשנה, או בתדירות גבוהה יותר אם נדרש.

לאחר הביקורת יש להוציא דו"ח כתוב (כולל דעות מיעוט) למנהל המוסד על מצב התוכנית.

* בחנית ומתן היתרים אפשרית רק למוסדות שקיבלו אישור מפורש לכך מהמועצה לניסויים בבע"ח

הרכב הועדה כולל את הפונקציות הבאות:

- יו"ר הועדה צריך שיהיה דמות מוערכת ובעלת משקל במוסד.
- רופא וטרנר מוסמך עם מומחיות הכשרה וניסיון ברפואת חיות המעבדה או בשימוש במיני בע"ח שבמוסד (וטרנר מוסמך/מומחה לרפואת חיות מעבדה). מומלץ כי הוטרנר המוסדי ייקח חלק בועדה.
- לפחות חבר אחד העוסק ומנוסה במחקר בבע"ח (מדען פעיל).
- לפחות חבר אחד מרקע לא מדעי, שיכול לבוא מהמוסד או מחוצה לו.

תוספות

- כל וטרנר מוסדי שחושב שמבוצעות פעולות (בכללן הנפקת אישורים) שאינן עומדות האמות המידה הוטרניריות המקובלות, רשאי לפנות ליו"ר המועצה / צוות הניהול של המועצה.

משנה למנהל הכללי

Associate Director General

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

• צוות הניהול של המועצה רשאי לבקש לעיין / לקבל העתק מהדו"ח השנתי של הוועדה המוסדית לטיפול ושימוש בבע"ח למנהל המוסד.

נספח 5

רשימת דו"חות – להגשה למועצה לניסויים בבע"ח

מס"ד	איזה דו"ח	מה להגיש	מתי להגיש
1	דו"ח שנתי	דיווח על השימוש בבע"ח במוסד בשנה החולפת (ריכוז מוסדי, ואישורים חדשים). לפי טמפלט מצורף	עד 28 בפברואר לשנה העוקבת
2	דו"ח חצי שנתי	הנפקת אישורי ניסוי חדשים (טמפלט בדו"ח השנתי)	שבוע ראשון של חודשים יולי וינואר
3	דו"ח וטרינרי שנתי	לפי טמפלט מצורף	שבוע ראשון של חודש ינואר
4	דו"ח וטרינרי רבעוני	לפי טמפלט מצורף	שבוע ראשון של חודשים: אפריל, יולי, ואוקטובר (הדו"ח הרבעוני המסכם הוא הדו"ח
5	הרכב הוועדה המוסדית	הרכב עדכני של הוועדה	במסגרת הדו"ח השנתי. כל שינוי בזהות יו"ר הוועדה והוטרנר המוסדי בדיווח מידי
6	פעילות היתרים ועדת	לפי טמפלט מצורף	במסגרת הדו"ח השנתי

כל הדו"חות יוגשו בצורה אלקטרונית.

במסגרת הדו"חות הוטרנריים יש לציין:

שינויים בסגל עובדי בית החיות (היקפי העסקה, מספרי עובדים ותפקידים); שינויים בהיקף הפעילות בבית החיות (מספר כלובים פעילים, סוגי חיות שהופסקה בהם העבודה, חדרי חיות שהופסקה בהם העבודה וכו'); הפסקת פעילות כוללת במתקן בפועל וצפויה ברבעון החולף והצפוי לבוא; מקרים של מחלות ומגפות בבית החיות וצורת הטיפול.

משנה למנהל הכללי

Associate Director General

**משרד
הבריאות**

לחיים בריאים יותר